

Sygn. akt III C 441/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Dagmara Kowalczyk - Wrzodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Wrońska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko W. K.

o obniżenie renty

1. oddała powództwo;

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz W. K. kwotę 2.952,00 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustanowionego dla pozwanej z urzędu;

3. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 3.052,41 zł (trzy tysiące pięćdziesiąt dwa złote czterdzieści jeden groszy) tytułem nieuiszczonych wydatków sądowych.

Sygn. akt **III C 441/17**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 maja 2017 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o obniżenie renty uzupełniającej wypłacanej przez powoda pozwanej W. K. z kwoty 1 392,00 zł do kwoty 1 246,70 zł, wyliczonej na podstawie emerytury hipotetycznej oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż pozwana W. K. w dniu 21 lipca 1979 roku uległa wypadkowi komunikacyjnemu. W wyniku zawartej przed Sądem Wojewódzkim w Łodzi ugody z dnia 11 października 1983 roku, sygn. I C 635/83 powód zobowiązał się wypłacać na rzecz pozwanej rentę w wysokości 3 000,00 zł, uwzględniając okoliczność, że poszkodowana przyczyniła się do powstania szkody w wysokości 50 %. Renta była wielokrotnie waloryzowana, przy czym obecnie wypłacana jest w wysokości 1 392,00 zł. Pozwana w lutym 2015 roku osiągnęła wiek emerytalny i w związku z tym doszło do zmiany stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. i od lutego 2015 roku renta uzupełniająca powinna być wyliczana na podstawie emerytury hipotetycznej, obliczonej zgodnie z uznanym okresem składkowym w wysokości 463 miesięcy, przy przyjęciu hipotetycznych dochodów z ostatnich lat w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia i winna wynosić kwotę 1 246,70 zł netto.

(pozew wraz z uzasadnieniem, k. 2-4odw.)

W odpowiedzi na pozew z dnia 3 lipca 2017 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, według norm prawem przypisanych. Pozwana wskazała, iż do wypadku doszło, gdy miała 25 lat i od tego czasu nie była w stanie podjąć pracy zawodowej. Nadto podniosła, iż gdyby była zdrowa, to cały czas by pracowała. Pozwana zaprzeczyła także, aby przyczyniła się do wypadku.

(odpowiedź na pozew, k. 65)

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2017 roku ustanowiono dla pozwanej pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

(protokół rozprawy z dn. 29.08.2017 roku, k. 75; decyzja, k. 78)

Na rozprawie w dniu 11 września 2018 r. pełnomocnik pozwanej wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu oświadczając, że nie zostały uiszczone ani w całości ani w części. Pełnomocnik pozwanej oświadczyła, iż ostatecznie pozwana nie kwestionuje 50 % przyczynienia się pozwanej do zdarzenia, którego skutki objęte były ugodą zawartą między stronami (protokół skrócony z 11/09/2018 – k. 145).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

OW. K. w dniu 21 lipca 1979 roku w Ł. na zbiegu ulic (...) uległa wypadkowi drogowemu spowodowanemu przez kierowcę samochodu osobowego marki (...) o numerze rejestracyjnym (...), którego kierującym był S. O.. W wyniku wypadku pozwana doznała uszkodzeń ciała.

W maju 1981 roku przed Sądem Rejonowym w Łodzi zawisła sprawa z powództwa W. K. przeciwko Państwowemu Zakładowi (...) w Ł. o zasądzenie renty w kwocie 2 250,00 zł miesięcznie począwszy od dnia 21 lipca 1979 roku wraz z odsetkami. Sprawa toczył się za sygn. akt I C 588/81. Pozwany w toku postępowania podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanej do szkody.

Wyrokiem z dnia 29 października 1982 roku Sąd oddalił powództwo. W uzasadnieniu wyroku wskazano, m. in. iż poszkodowana wykonywała pracę zarobkową do czerwca 1977 roku, była zatrudniona jako kucharka w Gminnej Spółdzielni (...) w Ż., natomiast od czerwca 1977 roku w związku z zawarciem małżeństwa i wyjazdem do innego województwa, zaprzestała pracy zawodowej.

(wyrok wraz z uzasadnieniem, k. 135, 139-142odw. załączonych akt I C 635/83)

W apelacji złożonej przez W. K. Sąd Wojewódzki w Łodzi wyrokiem z dnia 14 kwietnia 1983 roku w sprawie o sygn. akt II Cr. 287/83, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 29 października 1982 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łodzi. (wyrok wraz z uzasadnieniem, k. 172-174 załączonych akt I C 635/83)

Sprawa uzyskała nową sygn. akt I C 635/83. Na rozprawie w dniu 11 października 1983 strony zawarły ugodę sądową, którą Państwowy Zakład (...) zobowiązał się do zapłaty na rzecz W. K. skapitalizowanej renty w związku ze skutkami zdarzeniem z dnia 21 lipca 1979 r. oraz renty na przyszłość w wysokości 3 000,00 zł miesięcznie, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca z odsetkami na wypadek uchybienia terminu płatności.

Wobec zawarcia ugody, postanowieniem z dnia 11 października 1983 roku postępowanie w sprawie I C 635/83 zostało prawomocnie umorzone.

(protokół rozprawy z dn. 11.10.1983 roku, k. 199-200 załączonych akt I C 635/83; postanowienie, k. 201-200 załączonych akt I C 635/83)

Renta była wielokrotnie waloryzowana na mocy kolejnych wyroków sądowych i ugód sądowych. W toku tych postępowań sądowych pozwana nie kwestionowała okoliczności swojego przyczynienia się do zdarzenia w rozmiarze 50 % i z uwzględnieniem tej okoliczności oraz przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ustalona była wysokość świadczenia rentowego.

Ostatnio wysokość renty została podwyższona ugodą sądową zawartą w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi o sygn. akt I C 1241/12 z kwoty 1.157 zł do kwoty 1.218 zł, począwszy od 1 marca 2012 r., z terminem płatności do 15 dnia każdego miesiąca i odsetkami ustawowymi na wypadek uchybienia terminowi płatności,

(okoliczności bezsporne; protokół rozprawy k. 38-39 załączonych akt I C 1241/12)

Następnie strona powodowa każdego roku na wniosek pozwanej dokonywała podwyższenia renty zgodnie z regułą, że wysokość renty ustalana ma być w kwocie netto przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i pomniejszana o 50 % w związku z przyczynieniem się pozwanej. Renta podlegała podwyższeniu corocznie na dany rok w stosunku do wysokości przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedni.

Aktualnie renta jest wypłacana przez powódkę w kwocie 1 392,00 zł odpowiadającej 50% przeciętnego wynagrodzenia netto w gospodarce narodowej za 2015 rok.

(okoliczność bezsporna; także decyzja (...) z dn. 22.04.2016 roku, k. 23)

W. K. urodziła się (...)

(okoliczność bezsporna).

W. K. nie pobiera świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Akta emerytalno – rentowe pozwanej prowadzone przez ZUS zostały przekazane do likwidacji w latach 2000 – 2001 i aktualnie ZUS aktami tymi nie dysponuje.

(pismo ZUS – k. 64)

Renta wypłacana przez powódkę stanowi dla pozwanej jedyny dochód. Pozwana w dacie wypadku z 21 lipca 1979 r. miała 25 lat. Do dnia wypadku pozwana skończyła szkołę podstawową, zdała egzamin do szkoły gastronomicznej w T., ale nie została przyjęta z uwagi na brak miejsc. Pracowała zawodowo od 1973 r. do 1977 r., ostatnio jako kucharz. W 1977 r. wyszła za mąż, następnie urodziła dziecko. W dacie wypadku nie pracowała.

W wyniku zdarzenia pozwana doznała urazów neurologicznych. Miała niedowład połowiczny ciała, nie mogła pracować.

(zeznania świadka J. S., e-protokół z 30/01/2018 00:07:07 do 00:14:00, protokół skrócony k. 111)

W toku postępowania w sprawie I C 588/81 w wydanej opinii biegły lekarz stwierdził, iż W. K. na skutek zdarzenia z 1979 r. doznała stłuczenia głowy i mózgu z utratą przytomności, złamania wyrostka stawowego i trzonu żuchwy po stronie prawnej, złamania łuku jarzmowego po stronie lewej, ogólnych potłuczeń. Stwierdził u powódki encefalopatię po urazie czaszkowo – mózgowym, znamionującą się głównie niedowładem połowicznym lewostronnym. Stwierdził u powódki 40 % uszczerbek na zdrowiu, wskazując że zdolność powódki do pracy jest w znacznym stopniu ograniczona.

(opinia biegłego – k. 112-113 załączonych akt I C 635/83)

Po zdarzeniu powódka nie pracowała. Aktualnie sama prowadzi gospodarstwo domowe, jest wdową. Ma jedno dziecko, syna. Stałe opłaty ponoszone przez pozwaną w związku z utrzymaniem mieszkania wynoszą około 1 200,00 zł na kwartał. Płatności bieżących rachunków dokonuje za pozwaną Jej siostra J. S., gdyż pozwana nie potrafiłaby

prawidłowo tego wykonać. Obecnie pozwana leczy się neurologicznie, a także na kręgosłup, na leki wydaje około 100,00 zł miesięcznie.

(zeznania świadka J. S., e-protokół z 30/01/2018 00:07:07 do 00:14:00, protokół skrócony k. 111; zeznania pozwanej – e-protokół z 11/09/2018 00:04:24-00:11:34, protokół skrócony k. 146).

Wysokość emerytury jaką mogłaby otrzymywać pozwana, z osiągnięciem wieku emerytalnego przy uwzględnieniu okresu składkowego w wymiarze 463 miesięcy i uwzględnieniu dochodów z ostatnich 10 lat w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, wynosi 1 704,78 zł brutto, to jest 1 422,95 zł netto.

Natomiast wysokość emerytury jaką otrzymywałaby pozwana, przy przyjęciu 50% przeciętnego wynagrodzenia w zawodzie kucharza, wynosi 1 289,21 zł brutto, to jest 1 087,37 zł netto.

(pisemna opinia uzupełniająca biegłej z zakresu rachunkowości mgr H. F., k. 129-130)

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zgromadzonego materiału dowodowego:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego. Ze względu na charakter roszczenia kluczowym dowodem okazała się opinia biegłego z zakresu rachunkowości pozwalająca określić wysokość emerytury jaką otrzymywałaby pozwana przy uwzględnieniu okresu składkowego w wymiarze 463 miesięcy i dochodów z ostatnich 10 lat w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz w zawodzie kucharza.

Przedstawiona przez biegłą opinia jest rzetelna i spójna. Biegła w efekcie zarzutów podniesionych przez stronę powodową uzupełniła wydaną opinię poprzez dokonanie wyliczeń hipotetycznej emerytury należnej powódce z uwzględnieniem założeń zgłoszonych przez powódkę w piśmie z dnia 29 grudnia 2017 r. i w efekcie ostatecznie opinia pisemna uzupełniająca nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a zatem Sąd poczynił ustalenia w oparciu o opinię pisemną uzupełniającą, uznając że zarzuty powódki do pierwotnej opinii pisemnej są trafne.

Sąd na rozprawie w dniu 11 września 2018 roku oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki pojazdowej, uznając iż jego przeprowadzenie jest zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, tym bardziej, że przed zamknięciem rozprawy pełnomocnik powódki wskazał, iż nie jest kwestionowana okoliczność 50 % przyczynienia się pozwanej do zdarzenia z 1979 r.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu w całości.

Powód żądał obniżenia renty uzupełniającej z tytułu wypadku komunikacyjnego z dnia 21 lipca 1979 roku, płaconej przez stronę powodową na rzecz pozwanej z dotychczasowej kwoty 1 392,00 zł do kwoty 1 246,70 zł miesięcznie, wyliczonej, jak wskazywał na podstawie emerytury hipotetycznej, jaką mogłaby osiągnąć pozwana przy uwzględnieniu dochodów w wysokości 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, w związku z osiągnięciem przez pozwaną wieku emerytalnego.

Podstawę prawną ustalenia renty uzupełniającej stanowi przepis art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta wyrównawcza wyrównuje szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, która wynika z utraty zdolności do pracy, a ściślej z braku możliwości uzyskania dochodów skutkiem utraty bądź ograniczenia zdolności do pracy. Metodyka wyliczania tej renty polega na przyjęciu hipotezy, że gdyby nie wypadek to poszkodowany dalej pracowałby na określonym stanowisku i osiągałby nadal dochody z zatrudnienia. Z drugiej strony bierze się pod uwagę dochody, jakie poszkodowany uzyskuje, a w przypadku, gdy ma ograniczone możliwości zarobkowe, jakie może uzyskać przy wykorzystaniu posiadanej zdolności do pracy. Gdyby po prawidłowych

ustaleniach okazało się, że osoba starająca się o rentę pozostaje w zatrudnieniu, to dochody te należałoby dodać do uzyskiwanych z renty wypadkowej i porównać z możliwymi do uzyskania na stanowisku pracy, które ta osoba zajmowałaby gdyby nie wypadek.

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. W wypadku renty zasądzonej czy ugodzonej na podstawie art. 444 § 2 k.c. nowe okoliczności stanowiące podstawę stwierdzenia zmiany stosunków mogą dotyczyć zarówno sfery osobistej uprawnionego do renty lub zobowiązanego z tego tytułu, jak i zjawisk o charakterze obiektywnym, przy czym w każdym z tych wypadków decydujące znaczenie mają ich gospodarcze następstwa.

Dla uwzględnienia powództwa o zmianę wysokości renty konieczne jest wykazanie zmiany stosunków, a ciężar udowodnienia tej okoliczności spoczywa na powodzie, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. Zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. musi być istotna i taka, której sąd w wyroku zasądzającym rentę lub strony w ugodzie gwarantującej wypłatę renty nie przewidziały, albo nawet przewidziały, lecz inaczej, o innej treści.

Zmianą stosunków, o której mowa w art. 907 § 2 k.c. może być w okolicznościach danej sprawy osiągnięcie przez uprawnionego do renty wieku emerytalnego i możliwość uzyskania przez tę osobę świadczeń emerytalnych. Zawsze jednak koniecznym jest zbadanie okoliczności danej sprawy, dla stwierdzenia czy osiągnięcie wieku emerytalnego skutkowało zmianą wysokości renty czy w ogóle czasu wypłacania. Istotnym jest bowiem w szczególności ustalenie czy uprawniony do renty, gdyby nie wypadek, z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego zaprzestałby pracy zarobkowej, czy też kontynuowałby ją, jaką wysokości emerytury by uzyskał.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 czerwca 1968 r., sygn. akt III PZP 27/68, opubl. w OSNCP z 1969 nr 2, poz. 24, w procesie o rentę uzupełniającą sąd nie powinien ograniczyć obowiązku płacenia renty do momentu uzyskania przez powoda uprawnień do emerytury, chyba że z okoliczności danej sprawy wynika, iż powód w chwili osiągnięcia uprawnień do emerytury byłby niezdolny do wykonywania pracy zarobkowej, nawet wówczas, gdyby nie uległ wypadkowi. W wyroku z dnia 15 listopada 2006 r., sygn. akt I UK 150/06, opubl. w OSNP z 2008 nr 1-2, poz. 19, Sąd Najwyższy wskazał natomiast, że osiągnięcie wieku emerytalnego i spełnienie innych warunków nabycia prawa do emerytury nie prowadzi do utraty zdolności do pracy zarobkowej i nie daje podstawy do ograniczenia przez sąd obowiązku pracodawcy płacenia pracownikowi poszkodowanemu wskutek wypadku przy pracy renty uzupełniającej (art. 444 § 2 k.c.) do momentu uzyskania przez pracownika uprawnień do emerytury.

W niniejszej sprawie powód, domagając się obniżenia renty uzupełniającej należnej pozwanej odwołał się do przepisów ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 637), która w art. 1 pkt 5b. ppkt 1.a.8 stanowiła, że wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w lipcu 1954 roku wynosi co najmniej 60 lat i 7 miesięcy, tym samym powódka osiągnęła wiek emerytalny w lutym 2015 roku, to jest po 60 latach i 7 miesiącach.

Powódka podniosła, iż od lutego 2015 roku renta uzupełniająca należna pozwanej powinna być wyliczana na podstawie emerytury hipotetycznej, jaką mogłaby uzyskać pozwana przy przyjęciu dochodów z ostatnich 10 lat w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Wysokość tak wyliczonej hipotetycznej emerytury została ustalona ostatecznie w oparciu o opinię pisemną uzupełniającą biegłej na kwotę 1.422,95 zł, a zatem wyższą niż aktualnie wypłacana pozwanej renta uzupełniająca. Powódka w toku procesu wniosła również o wyliczenie renty hipotetycznej w oparciu o średnie wynagrodzenia w zawodzie kucharza i tak ustalona emerytura wyniosłaby 1.087,37 zł miesięcznie.

W świetle takich ustaleń, biorąc pod uwagę wywody prawne wyżej wskazane podnieść należy, iż powódka nie wykazała podstaw faktycznych do zmiany wysokości renty na podstawie art. 907 § 2 k.p.c. Po pierwsze i co zasadnicze, wysokość emerytury ustalona zgodnie z pierwotnym wnioskiem samej powódki, a zatem przy uwzględnieniu dochodów w wysokości 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej byłaby wyższa od renty wypłacanej pozwanej, co skutkuje bezzasadnością powództwa. Emerytura wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, którą pozwana

mogłaby osiągnąć podejmując zatrudnienie przez cały okres pracy zawodowej, to jest gdyby nie doznała uszkodzenia ciała, byłaby bowiem wyższa od aktualnie uzyskiwanej renty.

W okolicznościach sprawy brak było natomiast podstaw do wyliczenia emerytury pozwanej przy uwzględnieniu przeciętnych zarobków w zawodzie kucharza. Należało zważyć, iż do zdarzenia, za skutki którego w stosunku do pozwanej odpowiedzialność przyjęła strona powodowa, doszło, gdy pozwana miała zaledwie 25 lat. Była zatem osobą bardzo młodą, zaprzestała przed wypadkiem pracy zawodowej wobec zawarcia związku małżeńskiego i urodzenia dziecka, nad którym sprawowała opiekę. Nie można zatem wykluczyć, iż pozwana w późniejszym okresie swojego życia zaczęłaby się doszkalać, rozwijać zawodowo, podjęłaby samodzielną działalność gospodarczą lub też zmieniła stanowisko lub sektor zatrudnienia. Jest to tym bardziej istotne, jeśli się zważy, że do zdarzenia doszło w 1979 r., gdy tymczasem po 1989 r. w Polsce miały miejsce głębokie przemiany społeczno-gospodarcze, wiele osób wówczas zmieniał miejsce zatrudnienia, wiele otwierało własną działalność gospodarczą. Stanowisko jak się wydaje prezentowane przez stronę powodową, jakoby pozwana, gdyby nie wypadek miałyby pracować przez cały ten czas aż do 2015 r. na stanowisku kucharza jest zbyt daleko idące, niczym nieoparte i w niniejszej sprawie nie zasługuje na uwzględnienie.

Co więcej, skoro sama powódka przez lata wypłacała pozwanej rentę wyliczaną jako równowartość 50 % wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, zupełnie bezpodstawnym byłoby aktualnie przyjęcie do wyliczeń emerytury ustalonej w oparciu o dochody niższe niż uzyskiwane przez pozwaną z tytułu renty uzupełniającej.

Dalej, jak wyżej podniesiono, w przypadku renty uzupełniającej brak jest podstaw do automatycznego ograniczenia obowiązku płacenia renty do momentu uzyskania przez uprawnionego prawa do emerytury. Osiągnięcie wieku emerytalnego i możliwość przejścia na emeryturę może być powodem obniżenia renty tylko, jeżeli w okolicznościach danej sprawy stwierdzić można, że z osiągnięciem wieku emerytalnego uprawniony do renty nie pracowałby nadal zawodowo i nie uzyskiwał w związku z tym dochodów. Tymczasem powód nie wykazał, że pozwana, gdyby nie wypadek, utraciłaby w całości lub w części zdolność do pracy z osiągnięciem wieku emerytalnego, ewentualnie, że zaprzestałaby zarobkowania z innych przyczyn.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powódka przegrała sprawę w całości, a zatem Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2 952,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu pozwanej, ustaloną w oparciu o § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 8 pkt 5 i § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714, z późn. zm.).

W punkcie 3 wyroku na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2018 roku, poz. 300) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Sąd rozliczył nieuiszczone koszty sądowe, na które składają się:

- wynagrodzenie biegłej w kwocie 753,39 zł, wypłacone tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi postanowieniem z dnia 13 listopada 2017 roku (k. 90),
- wynagrodzenie biegłej, wypłacone tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi postanowieniem z dnia 29 czerwca 2018 roku (k. 135).

Łącznie jest to kwota 3 052,41 zł. Powód przegrał proces w całości, a zatem Sąd nakazał pobranie tej kwoty od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi.